

REGELRECHT OP DOEL

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.serv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

Advies op eigen initiatief

Decretale opdracht SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)

Goedkeuring raad 27 maart 2025

Contactpersonen Stijn Wouters swouters@serv.be

Peter Van Humbeeck pvhumbeeck@serv.be

De heer Matthias DIEPENDAELE

Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management

Martelaarsplein 19

B-1000 Brussel

Administratieve vereenvoudiging en betere regelgeving

Mijnheer de minister-president

De SERV verwelkomt het meerjarig regeringsbreed project Regelrecht waarmee de Vlaamse Regering snel voor vereenvoudiging en minder regeldruk wil zorgen en nieuwe lasten en complexiteit wil vermijden.

De sociale partners willen een actieve rol opnemen om mee te zorgen voor veel bruikbare input, concrete en gedragen resultaten en volgehouden inspanningen.

Met dit advies wil de SERV daartoe alvast een eerste bijdrage leveren, onder de vorm van aandachtspunten en suggesties voor de verdere uitrol van het project Regelrecht waarmee de centrale werkgroep en de thematische werkgroepen aan de slag kunnen.

Mogen wij u dan ook vragen om kennis te nemen van dit advies en het te willen agenderen op de eerste bijeenkomst van de centrale werkgroep op 26 maart 2025.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Stijn Gryp
voorzitter

Inhoud

Inhoud	4
Krachtlijnen	5
Advies	6
Inleiding	6
1. Zorgen voor een een doordachte en volgehouden inspanning	7
1.1 Werk aan een cultuuromslag	8
1.2 Zorg voor brede input	8
1.3 Maak werk van een heldere procesaanpak	9
1.4 Zet in op communicatie, feedback en opvolging	10
2. Linken leggen met digitalisering, publieke dienstverlening en beleidsevaluatie	11
2.1 Neem een visie op publieke dienstverlening als leidraad voor minder complexiteit	12
2.2 Zet digitalisering in voor fundamentele vernieuwing	13
2.3 Maak aansluiting met beleidsevaluaties	14
3. Het ex ante regelgevingsproces verbeteren	15
3.1 Zorg voor meer betrokkenheid en tijdige inspraak	15
3.2 Neem maatregelen tegen verkokering	16
3.3 Maak werk van een slimme ex ante effectentoetsing	16
3.4 Neem ook bijkomende stappen	17
4. Meer wegen op Europa	17
4.1 Speel in op de Europese vereenvoudigingsagenda	17
4.2 Verbeter het samenspel tussen het Vlaamse en EU-regelgevingsproces	18
Bijlage: Organisatie van het project Regelrecht	19

Krachtlijnen

De SERV verwelkomt Regelrecht, het meerjarig regeringsbreed project dat snel voor vereenvoudiging en minder regeldruk wil zorgen en nieuwe administratieve lasten en complexiteit wil vermijden.

Met dit advies wil de SERV bijdragen aan het succes van dit belangrijke project. Het bevat aandachtspunten en suggesties voor de verdere uitrol van Regelrecht waarmee de centrale werkgroep en de thematische aan de slag kunnen.

De belangrijke vragen van de SERV zijn:

1. Zorg voor een doordachte en volgehouden inspanning. Het project moet snel concrete resultaten opleveren én tegelijk werk maken van een volgehouden structurele aanpak van de problematiek. Daarvoor is een cultuuromslag nodig bij alle actoren, moeten de relevante stakeholders in de thematische werkgroepen betrokken worden, zijn ook andere werkwijzen en andere actoren interessant om input aan te leveren, vraagt de SERV een heldere procesaanpak voor de vertaalslag van input naar resultaten en moet worden ingezet op communicatie, monitoring en leren.

2. Leg linken met publieke dienstverlening, digitalisering en beleidsevaluatie. Op elk van die vlakken is de potentiële bijdrage aan de vereenvoudiging van de regelgeving en de vermindering van de administratieve lasten erg groot.

3. Verbeter het ex ante regelgevingsproces. De complexiteit, regeldruk en administratieve lasten verminderen, vergt ook inspanningen aan de bron, bij de opmaak van beleid en regelgeving. De basis blijft een sterke betrokkenheid van belanghebbenden, minder verkokering en slimme ex ante effectentoesing.

4. Weeg meer op Europa. Een groot deel van de Vlaamse regelgeving in Vlaanderen is rechtstreeks of onrechtstreeks afkomstig van Europa. Oplossingen moeten dan ook deels daar worden gevonden. Daarvoor is het nodig om goed in te spelen op de Europese vereenvoudigingsinitiatieven en het samenspel tussen het Vlaamse en EU-regelgevingsproces te verbeteren.

Advies

Inleiding

De SERV verwelkomt het project Regelrecht.¹ Hiermee komt de Vlaamse Regering tegemoet aan eerdere vragen van onder andere de SERV om de administratieve lasten en regeldruk aan te pakken.²

De SERV waardeert in het bijzonder:

- het grote politieke engagement. Dat moet zorgen voor een sterke betrokkenheid van de hele Vlaamse Regering en Vlaamse overheid om tot concrete resultaten te komen op korte termijn en in de rest van de legislatuur.
- de nauwe, driedelige samenwerking tussen politiek, ambtenaren en stakeholders. Hiermee worden de tastbare problemen die in de praktijk worden gevoeld centraal gesteld en worden de kennis en ideeën aangeboord die bij ambtenaren en stakeholders leven. Een aandachtspunt is wel de evenwichtige samenstelling van de thematische werkgroepen zodat alle relevante stakeholders aan bod komen (cf. *infra*, deel 1.2).
- de brede hervormingsagenda. Het meerjarige project richt zich niet enkel op (ex post) administratieve vereenvoudiging en vermindering van de regeldruk maar wil ook komen tot een beter (ex ante) opmaakproces van regelgeving en een beter beleidskader voor regel-luwe zones en experimenteerwetgeving. Het wil ook linken leggen met de werkzaamheden op het vlak van bv. digitalisering en publieke dienstverlening en met het federale en Europese niveau.

De sociale partners waarderen verder dat de SERV vertegenwoordigd is de centrale werkgroep (zie schema in bijlage). De SERV wil langs die weg een actieve rol opnemen om mee te zorgen voor een goed proces (veel bruikbare input), concrete en gedragen resultaten (reëel verschil, afgewogen beslissingen) en volgehouden inspanningen (een structurele aanpak).

¹ Vlaamse Regering (2025). [Visienota over de architectuur van het regeringsbrede project 'Administratieve vereenvoudiging en vermindering van de regeldruk'](#). VR 2025 2102 DOC.0078/1TER.

² Zie o.a. SERV (2024). [Prioriteitennota](#).

SERV (2024). [Advies Bestuurlijke beleidsnota's 2024-2029](#).

SERV (2025, te publiceren). [Oproep industriebeleid](#).

Met dit advies wil de SERV alvast een eerste bijdrage leveren. Niet met concrete knelpunten in bestaande regelgeving – de sociale partners zullen die zelf rechtstreeks inbrengen – maar met aandachtspunten voor uitrol van het project Regelrecht, in aanvulling op de eerder geformuleerde aanbevelingen in onder andere het SERV-advies over de bestuurlijke beleidsnota's.³

Het advies focust op vier thema's:

1. *Zorgen voor een doordachte en volgehouden inspanning.* Het project moet snel concrete resultaten opleveren én werken aan een volgehouden structurele aanpak van de problematiek.
2. *Linken leggen met publieke dienstverlening, digitalisering en beleidsevaluatie.* Maatregelen op deze vlakken zijn erg belangrijk om de complexiteit voor ondernemingen, werknemers, burgers en verenigingen te verminderen en grondige vereenvoudiging te realiseren.
3. *Het ex ante regelgevingsproces verbeteren.* De complexiteit, regeldruk en administratieve lasten verminderen, vergt ook inspanningen aan de bron, bij de opmaak van beleid en regelgeving.
4. *Meer wegen op Europa.* Een groot deel van de regelgeving in Vlaanderen is rechtstreeks of onrechtstreeks afkomstig van Europa. Oplossingen moeten dan ook deels daar worden gevonden.

Dit advies bevat de kernboodschappen. Een inspiratienota bij dit advies gaat dieper in op elk van deze vier thema's en bevat heel wat ideeën, voorbeelden en goede praktijken waar de centrale werkgroep, de op te richten subwerkgroepen onder de centrale werkgroep en de thematische werkgroepen mee aan de slag kunnen.

1. Zorgen voor een doordachte en volgehouden inspanning

Om concrete resultaten te behalen moeten alle actoren onmiddellijk aan de slag. *Quick wins* zijn daarbij belangrijk. Maar daarnaast moet de basis worden gelegd om de inspanning vol te houden en op een doordachte manier te werken aan een **structurele aanpak**. Er is ook aandacht nodig voor complexe uitdagingen en bredere, fundamenteelere oplossingen.

³ SERV (2024). [Advies Bestuurlijke beleidsnota's 2024-2029](#).

Om snel aan de slag te gaan, concrete resultaten te boeken en de inspanning vol te houden:

- wijst de SERV op het belang van een cultuuromslag bij alle actoren (1.1).
- zijn ook andere werkwijzen en andere actoren interessant om input te leveren, naast de geplande bottom up inbreng door stakeholders (1.2).
- is een adequaat besluitvormingsproces nodig om met de input aan de slag te gaan (1.3).
- moet ook worden ingezet op duidelijke communicatie, monitoren van de voortgang en evalueren en leren (1.4).

1.1 Werk aan een cultuuromslag

De problematiek van regeldruk en administratieve lasten is hardnekkig. **Grondige en blijvende resultaten zijn enkel mogelijk als er een cultuuromslag plaats vindt bij alle actoren.**

Er moet bereidheid zijn om soms al lang bestaande regelgeving in vraag te stellen als niet kan worden aangetoond waarom die nog relevant is. Er is nood aan een oplossingsgerichte administratie die meedenkt in functie van de ambities in het regeerakkoord en aan politieke bereidheid om gangbare werkwijzen van besluitvorming in vraag te stellen. Ook stakeholders moeten verantwoordelijkheid nemen want zij zijn soms mee oorzaak van complexiteit en regeldruk.

Ook de houding van en wisselwerking met het Vlaams Parlement is een belangrijke succesfactor. Het is volgens de SERV erg belangrijk dat ook het parlement zich schaaft achter de ambities om de regeldruk, complexiteit en administratieve lasten te verminderen en daar een actieve bijdrage toe levert. Die rol van het parlement is meervoudig. Sommige vereenvoudigingsvoorstellen zullen decretale aanpassingen behoeven en daarvoor is het parlement mee aan zet. Het parlement zou ook een sterkere 'waakhondfunctie' kunnen opnemen vanuit de bril van regeldruk, complexiteit en administratieve lasten. En het parlement heeft ook een belangrijke opdracht om de voortgang en resultaten goed op te volgen en de regering aan te sporen tot een volgehouden en structurele aanpak (cf. *infra*).

1.2 Zorg voor brede input

De SERV vraagt om gaandeweg meerdere actoren te betrekken in het project Regelrecht en ook andere methoden te hanteren om input aan te leveren.⁴ Momenteel is voorzien dat stakeholders in iedere thematische werkgroep samen met vertegenwoordigers uit het politieke niveau en de administratie knelpunten en vereenvoudigingsvoorstellen capteren en vertalen naar doelgerichte remediëringsacties. Dit zal in de loop van de regeerperiode meerdere keren gebeuren in een iteratief proces omdat het niet mogelijk is om alle knelpunten in één keer te identificeren en aan te pakken. Dat geeft de ruimte om de aanpak gaandeweg te verbreden.

⁴ Zie deel 1.2, p. 11 e.v. van de [inspiratienota](#) bij dit advies.

Volgens de SERV is het aanwezen om:

- te zorgen voor een betrokkenheid van **alle relevante stakeholders** in de thematische werkgroepen zoals vakbonden⁵ en sociale ondernemingen⁶.
- nu in de thematische werkgroepen de focus te leggen op zeer **concrete voorstellen** die snel kunnen worden gerealiseerd. Het mag niet louter gaan over principes, er moeten ook en vooral concrete tekstvoorstellen worden uitgewerkt om ze in praktijk te brengen.
- de komende maanden **ook andere actoren** naast de voorziene stakeholders in de thematische werkgroepen te vragen om input te geven. De Vlaamse ombudsdienst en de klachtenbehandelaars, inspectiediensten, ambtenaren in de publieke dienstverlening, lokale besturen, intermediairen, het Rekenhof, de Raad van State en andere rechtscolleges enz. hebben vaak ook belangrijke kennis en informatie over problemen met bestaande regels en kunnen dus ook worden gevraagd om concrete voorstellen voor vereenvoudiging te formuleren.
- de komende maanden **ook andere methoden** te hanteren. Er zijn immers veel manieren om knelpunten en suggesties te verzamelen. Meerdere methoden inzetten kan leiden tot een rijkere en meer diverse input en helpen om te leren wat best werkt waarvoor.⁷

1.3 Maak werk van een heldere procesaanpak⁸

De SERV vraagt om een heldere procesaanpak en een uitvoeringsagenda uit te werken voor de vertaalslag van input naar resultaten.

Dat moet er ten eerste voor zorgen dat er zoveel als mogelijk snel van input naar concrete resultaten kan worden gegaan. Op die manier worden de resultaten direct voelbaar op het terrein en blijven alle betrokkenen in het project gemotiveerd. Verzameldecreten en -besluiten kunnen – naar analogie met de Europese omnibuspakketten⁹ – een versneld wetgevingsproces mogelijk maken.

⁵ In de werkgroep bedrijven bv. zijn vakbonden niet vertegenwoordigd. Werknemers hebben nochtans ook te maken met complexe regelgeving en administratieve lasten, vakbonden hebben vanuit hun expertise en praktijkervaring zelf ook voorstellen om regeldruk in ondernemingen te verlagen. Daarnaast zullen bij het formuleren van remediëringsacties soms afwegingen nodig zijn in het licht van de achterliggende belangen of de initiële doelstellingen van de regeling of procedure. Betrokkenheid van werknemersorganisaties is dan belangrijk om te zorgen voor een breed draagvlak voor de voorgestelde maatregelen, vooral wanneer ze een impact hebben op werknemers en de arbeidsmarkt, net zoals de milieubeweging betrokken is in de werkgroep bedrijven om mee een inschatting te kunnen maken van de impact van remediëringsacties en mogelijke alternatieven op de milieudoelstellingen.

⁶ Sociale ondernemingen zijn actief in diverse sectoren, waaronder de gezondheidszorg, de welzijnssector, de socioculturele sector en de sectoren die zorgen voor aangepaste tewerkstelling en diverse andere sectoren (via de sociale economie, bv. de maatwerkbedrijven).

⁷ Zie deel 1.1, p. 14 e.v. van de [inspiratienota](#) bij dit advies.

⁸ Zie deel 1.1, p. 9 e.v. van de [inspiratienota](#) bij dit advies.

⁹ Zie deel 1.3, p. 20 van de [inspiratienota](#) bij dit advies.

Ten tweede moet een uitvoeringsagenda verzekeren dat er ook voor moeilijkere discussies een duidelijk engagement is om die binnen duidelijke deadlines te voeren. Want niet elke vraag naar schrapping of vereenvoudiging zal eenvoudig te honoreren zijn in het licht van de achterliggende belangen of de initiële doelstellingen van de regeling of procedure. Er zullen soms afwegingen nodig zijn. Bovendien zijn er vaak meerdere oplossingen mogelijk voor de vastgestelde knelpunten, naast degene die initieel misschien werden voorgesteld. Die belangrijke stap van input over het afwegen van alternatieve oplossingen naar beslissen over de gepaste actie – en wie daarbij betrokken wordt – is nog weinig uitgewerkt in de nota aan de Vlaamse Regering. Het kan een opdracht zijn voor de centrale werkgroep om dit de komende weken verder uit te werken en zo te voorkomen dat het proces stopt en te weinig concrete resultaten oplevert.

Daarnaast is een goede samenwerking en afstemming met de federale overheid nodig.

Voor sommige knelpunten zullen de oplossingen zich wellicht (minstens ten dele) in vereenvoudiging van federale regelgeving bevinden. Bovendien staat administratieve vereenvoudiging en minder regeldruk ook federaal hoog op de agenda.¹⁰ Daarom vraagt de SERV om op niveau van het Overlegcomité en waar nodig via IMC's regelmatig af te stemmen over elkaars processen en over de knelpunten en opportuniteiten die op andere niveaus liggen. Waar relevant moet de federale overheid uitgenodigd worden bij thematische (sub)werkgroepen van het project Regelrecht.

1.4 Zet in op communicatie, feedback en opvolging¹¹

Goede communicatie, monitoring en tussentijds evaluaties van het project zijn nodig om op te volgen of de inspanningen concrete resultaten opleveren in de praktijk en om te zorgen voor de nodige dynamiek en volgehouden inspanningen bij alle betrokkenen. Het moet ook toelaten om de verdere impact zichtbaar te maken, zoals bv. betere dienstverlening of efficiëntiewinsten.

De SERV suggereert om op een efficiënte en doelgerichte manier – dus zonder overdreven rapporteringslasten – te zorgen voor:

- **Een duidelijke communicatie over de voortgang en realisaties** van het project op korte en langere termijn (uitvoeringsagenda, cf. *supra*). Het dashboard vereenvoudiging en regeldrukvermindering waar momenteel in Nederland aan wordt gewerkt, kan als inspiratie dienen.
- **De organisatie van een jaarlijkse Staat van de Regelgeving**, eveneens naar Nederlands voorbeeld. Dit is een interessant instrument om zichtbaarheid te creëren voor de verwezenlijkingen, de hoge politieke prioriteit voor vereenvoudiging en wetskwaliteit vast te houden en resterende uitdagingen en prioriteiten te inventariseren.

¹⁰ Zie ook Van Peteghem, V. (2025). [Beleidsverklaring Administratieve Vereenvoudiging](#).

¹¹ Zie deel 1.3, p. 20 e.v. van de [inspiratienota](#) bij dit advies.

- **Regelmatig procesevaluaties te voorzien.** Het is positief dat het project Regelrecht de voortgang van het proces wil evalueren en in een eindrapportage in 2029 voorziet. Het lijkt aangewezen om in de periodieke evaluatie ook de scope van actoren en de gebruikte methoden voor lasten- en regeldrukdetectie te evalueren over de thematische werkgroepen heen, om vervolgens de verdere werkzaamheden te inspireren (cf. *supra*, 1.2). Dit kan eventueel leiden tot verbreding van de betrokken actoren, diversificatie van methoden en bijkomende werkgroepen zoals bv. voor een thema 'burgers'. Want ook daar is er urgentie en vereenvoudigingspotentieel. De opgedane lessen kunnen ook hun vertaling vinden in het reguliere regelgevingsproces, bv. door sommige methoden (voor de analyse van regeldruk, het betrekken van stakeholders, de ondersteuning door DKBUZA) ook ex ante in te zetten bij de voorbereiding van nieuw beleid en regelgeving.

2. Linken leggen met digitalisering, publieke dienstverlening en beleidsevaluatie

De SERV vraagt om sterke linken te leggen met het beleid rond publieke dienstverlening, digitalisering en beleidsevaluatie. De maatregelen op deze vlakken zijn erg belangrijk om de complexiteit voor ondernemingen, werknemers, burgers en verenigingen te verminderen en om verdergaande vereenvoudiging en verbetering mogelijk te maken, voorbij loutere aanpassing van bepaalde administratieve lasten of formaliteiten in individuele regelgeving.

Het is alvast positief dat de Vlaamse Regering in het project Regelrecht betere dienstverlening expliciet naar voor schuift als onderwerp van vereenvoudiging en dat de centrale werkgroep processen kan detecteren die met digitalisering en/of Artificiële Intelligentie (AI) vereenvoudigd kunnen worden.

Concreet vraagt de SERV om:

- Een versterkte focus op publieke dienstverlening als antwoord op complexiteit (2.1).
- De inzet van digitalisering om voor fundamentele vernieuwingen te zorgen (2.2).
- Aansluiting te maken met het beleid rond beleidsevaluaties (2.3).

2.1 Neem een visie op publieke dienstverlening als leidraad voor minder complexiteit¹²

Administratieve lasten zijn niet alleen te vinden in regelgeving, maar kunnen ook een gevolg zijn van de wijze waarop publieke dienstverlening is georganiseerd. Voorbeelden zijn complexe procedures, onduidelijk geschreven instructies, veelvuldige contacten met meerdere overheidsinstanties, dubbele gegevensopvraging enz.

Vanuit de bril van publieke dienstverlening zou best verder worden ingezet op:

- **Een visie op een toegankelijke, gebruikersgerichte en kwaliteitsvolle publieke dienstverlening.** De SERV heeft daar in een eerder advies de aanzet voor geformuleerd.¹³ Die visie bevat o.a. principes zoals *no wrong door*, *once only*, proactieve dienstverlening en automatische rechtentoekenning, *omni-channel* publieke dienstverlening, het recht op vergissing en helder taalgebruik. Binnen het project Regelrecht kan die visie gebruikt worden om vereenvoudigingsopportunities en mogelijke oplossingen te detecteren.
- **Betere communicatie, begeleiding en ondersteuning.** Soms zullen complexiteit of administratieve lasten niet verminderd kunnen worden. Werken aan de begeleiding van ondernemingen, burgers, verenigingen moet dan centraal staan. Zij hebben immers niet altijd voldoende kennis en middelen om regelgevingsvereisten te begrijpen en toe te passen.¹⁴ Ook instanties hebben nood aan ondersteuning. Een voorbeeld is de begeleiding en opleiding om bestekken voor overheidsopdrachten kmo-vriendelijker te maken, wat vervolgens de administratieve lasten voor kmo's en andere ondernemingen zal doen dalen.¹⁵ Dat neemt niet weg dat moet worden nagedacht over de wijze waarop documenten en procedures zo gebruiksvriendelijk mogelijk kunnen worden, ook voor burgers die er niet dagelijks gebruik van maken. Een voorbeeld is de omgevingsvergunning waar bv. voor een eenvoudige aanvraag enkele kruisjes op een zeer omvangrijk document moeten worden ingevuld, wat veel mensen afschrikt en doet denken dat het om iets zeer complex gaat, ook als dat niet het geval is.
- **Quick wins samen met structurele inspanningen.** Er ligt op korte termijn heel wat vereenvoudigingspotentieel in de publieke dienstverlening, zoals bv. in het uitvoeren van het *once only*-principe. Een andere opportuniteit is het screenen van dubbele websites of verouderde informatie en instructies. Maar tot vindbare en herkenbare websites komen, vergt ook structurele ingrepen zoals de Interbestuurlijke Producten- en Dienstencatalogus (IPDC) gebruiken om informatie en instructies op websites en portalen kwaliteitsvol (actueel, correct, volledig) te houden. Hetzelfde geldt voor de maximale aansluiting van publieke

¹² Zie deel 2.1, p. 22 e.v. van de [inspiratienota](#) bij dit advies.

Zie SERV (2024). [Advies en achtergrondrapport betere publieke dienstverlening](#).

¹³ SERV (2024). [Advies en achtergrondrapport betere publieke dienstverlening](#).

¹⁴ Zie bv. voor ondernemingen NBB (2025). [NBB Verslag 2024](#).

¹⁵ SERV (2023). [Advies data-actieplan 2023](#).

diensten op de hoofd e-loketten. Op korte termijn kan voor heel wat publieke diensten zeker snel de informatie getoond worden op het e-Loket voor ondernemers (ELO) en vooruitgang wordt geboekt in het voorzien van een *single sign-on*-relatie, maar de echte meerwaarde zit in een volledige integratie waar ook aanvragen doen en opvolgen mogelijk is. Dat vergt telkens investeringen in de maturiteit van Vlaamse en lokale instanties en voldoende ondersteuning, zodat ze de Interbestuurlijke Producten- en Dienstencatalogus/Lokale Producten- en Dienstencatalogus (IPDC/LPDC) effectief en juist gebruiken en ze hun dienstverleningsprocessen kunnen aansluiten op de onderliggende bouwblokken van de hoofd e-loketten (om bv. notificaties en berichten te sturen).

2.2 Zet digitalisering in voor fundamentele vernieuwing¹⁶

Digitalisering en toepassingen op basis van Artificiële Intelligentie (AI) bieden heel wat potentieel om administratieve lasten fundamenteel te verminderen. Het gaat dan bv. door automatische rechtentoekenning of de semiautomatische verificatie van vergunningsaanvragen.

De SERV wil daarnaast een voorstel doen om binnen het project Regelrecht drie pilootprojecten op met een groot vereenvoudigingspotentieel op te zetten, met name rond:

- **Gedigitaliseerde regelgeving.** Gedigitaliseerde regelgeving betekent dat regelgeving machineleesbaar is. Het project Regelrecht kan voortbouwen op het LBLD-programma (Lokale Besluiten als geLinkte Open Data) en dat opschalen op Vlaams niveau. Een virtueel dataknooppunt – op basis van de Vlaamse Smart Data Space (VSDS) – kan bronnen van gedigitaliseerde regelgeving ter beschikking stellen aan instanties en ondernemingen (bv. via tools als *LOD-harvesters*). Daardoor zullen instanties en ondernemingen de mogelijkheid krijgen om vanuit één plek veranderingen in regelgeving automatisch op te halen en door te voeren in de eigen systemen, bv. in boekhoudpakketten bij wijzigingen in de fiscale regelgeving.
- **Een digitale modelversie voor regelgeving.** Zo'n digitale modelversie of *digital twin* maakt het mogelijk om juridische definities te harmoniseren, regelgeving eenvoudiger te codificeren en op elkaar af te stemmen. Het systeem kan bijvoorbeeld automatisch verbanden leggen of kruisverwijzingen maken tussen alle relevante wet- en regelgeving en kan ook de impact van een bepaalde regelgevende wijziging op andere wet- en regelgeving visualiseren. Een digitale tweeling is ook inzetbaar als virtuele experimenteerzone om de effecten van nieuwe toepassingen en dienstverlening te simuleren.¹⁷

¹⁶ Zie deel 2.2, p. 25 e.v. van de [inspiratienota](#).

Zie SERV (2024). [Advies en rapport interoperabiliteit](#).

¹⁷ Zie ook Diependaele, M. (2024). [Beleidsnota Digitalisering en Interne Dienstverlening Vlaamse Overheid: Facilities, Vastgoed en Documentbeheer 2024-2029](#).

- **Dataruimtes om data- en rapportageverplichtingen te verlichten.** Een dataruimte – een decentraal dataplatform – laat ondernemingen toe om diverse data en rapportages uit de bedrijfseigen systemen te halen, valideren en doorsturen naar diverse instanties (lokaal, Vlaams, federaal en Europa) in plaats van in verschillende loketten en aparte formulieren. Het gaat dan om o.a. data en rapportages in verband met sociale zekerheid, subsidies, fiscale verplichtingen, bedrijfsstatistieken¹⁸, omgevingsinformatie enz. Werken met een dataruimte verhoogt de kwaliteit van de data en zorgt voor minder verwerkingskosten voor zowel ondernemingen als de overheid. Ondernemingen kunnen de data zelf gebruiken in hun eigen bedrijfsvoering of via de dataruimte kunnen delen met andere ondernemingen, bv. in het kader van benchmarking. Van belang hierbij is wel rechtszekerheid voor het gebruik van de data, zodat data die niet openbaar gegenereerd werden, naderhand toch niet verplicht openbaar worden.

2.3 Maak aansluiting met beleidsevaluaties¹⁹

De SERV vraagt om vanuit het project Regelrecht ook de koppeling te maken met beleidsevaluaties. Beleidsevaluaties – met inbegrip van uitgaventoetsingen en heroverwegingen – zijn namelijk een belangrijke bron van input voor vereenvoudigingsopportunities. Omgekeerd zou het project Regelrecht ook een belangrijke bron moeten zijn voor nieuwe beleidsevaluaties (en uitgaventoetsingen of heroverwegingen) waarin fundamenteelere vraagstellingen kunnen worden beantwoord over het nut en de toegevoegde waarde van bepaalde taken en regels (opportunitetsvraag en instrumentenkeuze). Heroverwegingen moeten ook fundamenteel kunnen gebeuren, bv. door niet alleen louter interne maar ook externe evaluatie van relevantie van regelgeving en kerntaken.

¹⁸ Het Nederlandse Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gebruikt bv. een oplossing die ondernemingen toelaat om vragenlijsten semiautomatisch in te vullen met gegevens uit de bedrijfsadministratie om op die manier de regeldruk bij bedrijven voor het aanleveren van statistische data te beperken. Zie <https://www.cbs.nl/bespaartijd>. Zie meer algemeen CSB (2024). [Regeldrukreductie: Het Bedrijf Centraal. Resultaten Programma 2021-2023.](#)

¹⁹ Zie deel 2.3, p. 28 e.v. van de [inspiratienota](#) bij dit advies.

Zie SERV (2022). [Advies en achtergrondrapport De Vlaamse brede heroverweging als opstap naar een structureel evaluatiebeleid.](#)

3. Het ex ante regelgevingsproces verbeteren

De complexiteit, regeldruk en administratieve lasten verminderen, vergt ook inspanningen aan de bron, bij de opmaak van beleid en regelgeving. Het is daarom positief dat het project Regelrecht de centrale werkgroep ook expliciet de taak geeft om daarrond voorstellen te doen en dat de Vlaamse Regering zelf enkele structurele stappen voorziet.²⁰

De basis voor betere regelgeving blijft, naast enkele andere maatregelen (3.4):

- goede betrokkenheid van belanghebbenden bij de opmaak van nieuwe regelgeving (3.1).
- een minder verkokerde voorbereiding van beleid en wetgeving (3.2).
- een vorm van gestructureerde effectenanalyse van beleid en regelgeving in opmaak (3.3).

Voor elk van die drie basisinstrumenten, is **politieke bereidheid essentieel** om gangbare werkwijzen van besluitvorming te doorbreken en in de beleidsvoorbereiding open te staan voor nieuwe inzichten en alternatieven die minder regeldruk en regellasten met zich meebrengen.

3.1 Zorg voor meer betrokkenheid en tijdige inspraak

De SERV vraagt dat verder wordt bekeken hoe de betrokkenheid en tijdige inspraak van belanghebbenden bij de opmaak van nieuwe regelgeving kan worden verbeterd. Betrokkenheid en inspraak is immers een basisinstrument voor betere regelgeving.²¹ Het principe moet zijn dat wie de wet moet toepassen of naleven, steeds in een vroegtijdig stadium bij het voorbereiden van nieuw beleid en nieuwe wetgeving moet worden betrokken om te zorgen voor effectieve oplossingen met een breed draagvlak, zonder ongewenste neveneffecten. Bovendien steunt elke vorm van ex ante effectbeoordeling op informatie en data uit de praktijk.

De SERV waardeert alvast dat de beleidsnota Bestuurszaken in uitvoering van het regeerakkoord een sterker belanghebbenden-management in het vooruitzicht stelt, om ervoor te zorgen dat er in de verschillende fasen van de beleidsvoering genoeg aandacht is voor overleg met het maatschappelijke middenveld en andere belanghebbenden. Het Voorzitterscollege kreeg de opdracht een voorstel van optimaal besluitvormingsproces uit te werken zodat in een vroegere fase in dialoog gegaan wordt met belanghebbenden over het beleid.

²⁰ Zoals het samenbrengen van de juridische expertise binnen de overheid en inzetten op netwerkvorming, kennisdeling tussen wetgevingsambtenaren, een vormingsaanbod en een versterkt wetgevingstechnisch advies, met het DKBUZA telkens als katalysator en expertisecentrum, zie Diependaele, M. (2024). [Beleidsnota Algemeen Regeringsbeleid](#).

²¹ OESO (2025). Better Regulation Practices across the European Union 2025.

OECD (2024). Regulatory Policy Outlook 2025.

OESO (2020). [OECD Best Practice Principles for Regulatory Policy: Regulatory Impact Assessment](#).

Jacobs, S. (2024). [Handbook on Designing and Implementing Regulatory Impact Assessment Systems](#).

De SERV dringt erop aan deze opdracht in dialoog met de belanghebbenden wordt uitgevoerd en meent dat de ervaringen in het kader van het project Regelrecht daarin meegenomen moeten worden.

3.2 Neem maatregelen tegen verkokering

Verkokerde werkwijzen zijn een belangrijke bron van complexiteit, regeldruk en administratieve lasten. Ze zorgen er vaak voor dat burgers, ondernemers en diensten belast met de uitvoering van regelgeving te maken krijgen met een veelheid aan regelgeving en de soms gebrekkige afstemming daartussen.

Verkokerde besluitvorming kan worden tegen gegaan met afspraken voor versterkte informatie-deling en samenwerking tussen beleidsdomeinen. Om dat **structureel** te organiseren kan bv. worden gewezen op de Europese praktijk van *interservice consultation* of de werking van de Regulatory Scrutiny Board.

Er zou daarnaast ook meer **projectmatig** tussen entiteiten moeten worden samengewerkt aan de voorbereiding van nieuwe regelgeving, met ook inbreng van uitvoeringsdiensten, handhavers en de expertise bij centrale diensten over wetskwaliteit en administratieve lasten.

3.3 Maak werk van een slimme ex ante effectentoetsing

De SERV stelt voor om onder leiding van de centrale werkgroep een systeem van effectbeoordeling uit te werken.²² Input en feedback uit de praktijk en data en informatie over de effecten en de concrete impact van een nieuwe maatregel op de verschillende actoren, is immers een hoeksteen voor betere regelgeving en het voorkomen van onnodige regeldruk.²³ Het helpt beleidsmakers en administraties een beter zicht te krijgen op de praktijk, wat leidt tot beter geïnformeerde beslissingen, meer rechtszekerheid en minder reparatiewetgeving.²⁴

Belangrijk – in het licht van eerdere ervaringen – is dat het systeem van effectbeoordeling haalbaar en effectief is. Haalbaar wil zeggen dat het systeem niet complex mag zijn en niet zelf onnodige administratieve lasten veroorzaakt voor instanties en doelgroepen. Effectief betekent dat het geen box checking-oefening wordt maar reële impact heeft op de besluitvorming.

²² Zie deel 3.2, pp. 33-35 en deel 3.3, pp. 35-38 e.v. van de [inspiratienota](#) bij dit advies.

²³ OESO (2025). Better Regulation Practices across the European Union 2025.

OECD (2024). Regulatory Policy Outlook 2025.

OESO (2020). [OECD Best Practice Principles for Regulatory Policy: Regulatory Impact Assessment](#).

Jacobs, S. (2024). [Handbook on Designing and Implementing Regulatory Impact Assessment Systems](#).

²⁴ SERV (2024). [Advies Bestuurlijke beleidsnota's 2024-2029](#).

De SERV stelt voor dat hiervoor een subwerkgroep wordt opgericht die o.a. de opties en ideeën in de inspiratienota bij dit advies bekijkt. De SERV wil daar graag mee aan participeren.

3.4 Neem ook bijkomende stappen²⁵

Tot slot wijst de SERV nog op enkele andere mogelijkheden voor structurele verbeteringen in het ex ante regelgevingsproces, zoals bij de opmaak van nieuwe regelgeving systematisch het momentum gebruiken om ook bestaande daarmee gelieerde regels kritisch te bekijken (evt. op basis van *one, in one out*)²⁶, betere regelgevingsagenda's²⁷, vaste verandermomenten en minimale invoertermijnen²⁸ en een beleid rond regelluwe zones en experimenteerwetgeving²⁹.

4. Meer wegen op Europa

Administratieve lasten en regeldruk verminderen of voorkomen veronderstelt ook dat Vlaanderen meer inspeelt en weegt op Europa. Een groot deel van de regelgeving in Vlaanderen is immers rechtstreeks of onrechtstreeks afkomstig van Europa. Bovendien loopt er soms met de doorvertaling van Europese regels naar Vlaamse wetgeving iets mis, bv. wanneer rapporteringsverplichtingen die gelden voor de lidstaten nagenoeg één-op-één worden doorgeschoven naar rapporteringsverplichtingen voor doelgroepen en/of terecht komen bij ondernemingen die in principe niet gevat zijn door de betreffende EU-regelgeving.

Oplossingen moeten dan ook deels daar worden gevonden. Daarvoor is het nodig om:

- goed in te spelen op het Europees momentum voor vereenvoudiging en de Europese vereenvoudigingsinitiatieven (4.1).
- de interactie tussen het Vlaamse en EU-regelgevingsproces te verbeteren (4.2).

4.1 Speel in op de Europese vereenvoudigingsagenda³⁰

Vlaanderen moet goed inspelen op het Europees momentum voor vereenvoudiging en de Europese vereenvoudigingsinitiatieven. Dit betekent aandringen op en proactief voorstellen formuleren – o.a. via het project Regelrecht – voor initiatieven van de Europese Commissie die de

²⁵ Zie deel 3, p. 30 e.v. van de [inspiratienota](#) bij dit advies.

²⁶ Zie deel 1.1, pp. 7-8 van de [inspiratienota](#) bij dit advies.

²⁷ SERV (2016). [Advies betere regelgeving: prioritaire voorstellen](#).

²⁸ SERV (2016). [Advies vaste verandermomenten](#).

²⁹ SERV (2016). [Advies experimentwetgeving en regelluwe zones](#).

³⁰ Zie deel 4.4, p. 43 e.v. van de [achterliggende inspiratienota](#) bij dit advies.

administratieve lasten en regeldruk in en veroorzaakt door Europese regelgeving en instrumenten verlagen.

Door van de uitvoering van het Europese competitiviteitskompas en de omnibuspakketten (met bv. verminderde rapportagelasten) een prioriteit te maken, moeten resultaten snel in Vlaamse regelgeving worden omgezet zodat ze ook snel concreet voelbaar worden op het terrein. Vlaanderen zou ook actief gebruik kunnen maken van de ondersteuning die de Europese Commissie aan de lidstaten biedt.

4.2 Verbeter het samenspel tussen het Vlaamse en EU-regelgevingsproces³¹

De SERV vraagt om van een betere interactie tussen het Vlaamse en EU-regelgevingsproces een prioriteit te maken. Dit moet ervoor zorgen dat de Vlaamse context en noden op Europees niveau optimaal kunnen weerklinken en de implementatie van Europese regelgeving adequater kan gebeuren, met meer rechtszekerheid en meer aandacht voor de concurrentiekracht en de positie van Vlaanderen en België in Europa.

Consultaties met sociale partners en andere maatschappelijke stakeholders en Vlaamse **impactanalyses** van zowel nieuwe regelgeving als van het zgn. acquis zijn daarbij de belangrijke instrumenten om op verschillende momenten doorheen het hele proces van voorbereiding, besluitvorming, opvolging en uitvoering van EU-regelgeving te komen tot onderbouwde en gedragen standpunten en een uitvoering die rekening houdt met de praktijk. Voorbeelden zoals het Deense Business Regulation Forum (Regelforum) – met vertegenwoordiging van het maatschappelijke middenveld –, de Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC)-fiches in Nederland en de Duitse praktijk voor ex ante impactanalyse kunnen hierbij inspiratie bieden.

De SERV vraagt daarnaast om snel met de federale overheid en de andere gemeenschappen en gewesten de interbestuurlijke overlegstructuren en -processen aan te passen.³² Dat moet leiden tot een betere samenwerking bij de voorbereiding, besluitvorming, opvolging en uitvoering van EU-regelgeving. Vlaanderen is daar al langer vragende partij voor. De aanzet daartoe is nu in het federale regeerakkoord en de beleidsverklaring gegeven,³³ met het voornemen om de efficiëntie van de overlegstructuren in Europees en internationaal verband te verhogen.

³¹ Zie deel 4.1 pp. 39-40, deel 4.2 p. 40-41 en deel 4.3 pp. 41-43 van de [achterliggende inspiratienota](#) bij dit advies.

³² SERV (2024). [Advies performante overheid in de volgende regeerperiode](#).

SERV et al. (2024). [Oproep: Samenwerking tussen beleidsniveaus](#).

SERV (2023). [Oproep en rapport samenwerking Vlaams en Federaal niveau met andere gemeenschappen en gewesten](#).

³³ Zie Federale regering (2025). [Regeerakkoord van de federale regering Bart De Wever](#).

De Wever, B. (2025). [Beleidsverklaring Grondwet en Institutionele Vernieuwing](#).

Bijlage: Organisatie van het project Regelrecht

Overzicht van de organisatie van Regelrecht³⁴

Werkgroep	Opdracht	Samenstelling	Timing
Centrale werkgroep	<ol style="list-style-type: none"> Coördinatie en procesbewaking + rapporteren aan de Vlaamse Regering Linken leggen met andere werkzaamheden (diverse projecten, digitalisering, dienstverlening, federaal en Europees niveau ...) Initiatieven nemen voor een beter opmaakproces van wetgeving en regelgeving en experimenteerwetgeving <p>(Evt. via subwerkgroepen)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Politiek: Kabinetschef MP (voorzitter), 3 vice-kabinetten Vlaamse overheid: SG DKBUZA (covoorzitter), AG Digitaal Vlaanderen. Stakeholders: 2 SERV + 1 stakeholder per thematische werkgroep 	<ul style="list-style-type: none"> Start maart 2025 Halfjaarlijkse rapporteren aan Vlaamse Regering (juli, december) Eindrapport maart 2029
Bedrijven: ondernemers	<ol style="list-style-type: none"> Knelpunten vereenvoudigingsvoorstellen captureren Prioriteiten leggen Remediëringsacties voorstellen <p>(Evt. via subwerkgroepen)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Politiek: MP of kabinet (voorzitter), kabinet Demir en Brouns Vlaamse overheid: AG VLAIO (covoorzitter), 1 beleidsdomein Omgeving, 1 Agentschap Landbouw en Zeevisserij, 2 WEWIS, 1 FIT Stakeholders: telkens 1 vertegenwoordiger van VOKA, UNIZO, BB, BBL, Testaankoop 	<ul style="list-style-type: none"> Start voor het zomerreces 2025 Halfjaarlijks rapporteren aan centrale werkgroep (juli, december) Eindrapport 2029
Verenigingen: middenveld Besturen: overheid Onderwijs: onderwijsveld Welzijn: zorg- en welzijnssector	<ol style="list-style-type: none"> Knelpunten vereenvoudigingsvoorstellen captureren Prioriteiten leggen Remediëringsacties voorstellen <p>(Evt. via subwerkgroepen)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Politiek: bevoegde ministers + relevante kabinetten Vlaamse overheid: samenstelling uiterlijk in mei 2025 Stakeholders: samenstelling uiterlijk in mei 2025 	<ul style="list-style-type: none"> Start voor het zomerreces 2025 Halfjaarlijks rapporteren aan centrale werkgroep (juli, december) Eindrapport 2029

³⁴ Op basis van Vlaamse Regering (2025). [Visienota over de architectuur van het regeringsbrede project 'Administratieve vereenvoudiging en vermindering van de regeldruk'](#). VR 2025 2102 DOC.0078/1TER.